

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №5 (74)
САКАВІК 2018 ГОДА

ДАПАМАЖЫЦЕ!

ГДЕ МУСОРНЫЕ БАКИ И ДВОРНИКИ?

Жители поселка Октябрьский, что под Витебском, коммуналку платят исправно, но вынуждены «терпеть», причем вместе со своим мусором, пока не приедет машина и не примет отходы.

А про раздельный сбор мусора кто-нибудь слышал? Не, это так, «модные фишки». А мы тут по-простому: то мусор копим, то на дорожках падаем.

Вот что пишет один из пользователей паблика «Нетипичный Витебск»:

Сегодня в век прогресса и IT-технологий жители поселка Октябрьский буквально тонут в горах мусора и не могут выйти из подъезда без угрозы падения. Никто не занимается «устранением скользкости».

Как известно, дворы должны убирать дворники, но в посёлке исчезли все дворники...из-за этого тротуары и все выходы с подъездов покрыты льдом...

Как оказалось, дворники «Зеленхоза» по решению райисполкома прекратили работу ещё в феврале, а новых, передавая эстафету ЖКХ «Витрайкомхозу» не успели набрать, наверное, бардак да и только.

Всем понятно, что весной много подснежного мусора, но почему теперь вообще никакой мусор в Октябрьском не убирается, не понятно. Жители в недоумении...И сами вынуждены убирать мусор. Понятно, что менее сознательным стимул меньше сорить...

Мало того, что вывоз мусора осуществляется строго по минутам (кто не успел, тот опоздал), да и то только 4 раза в неделю, что крайне не удобно. Мусорных баков нет. А теперь и дворники исчезли. За что мы платим налоги?!!

Ольга Витебская

ЭКАЛОГІЯ

НЕЗАКОННАЯ ВЫСЕЧКА ДРЭВАЎ

Каля вёскі Кузняцова ля могілак знойдзены зрэзаныя здаровыя дрэвы.

Гэтая вырубка стала вядома праз неабыякавых людзей і пакідае шмат пытанняў у мясцовых жыхароў і сведак гэтай падзеі. Выказваюцца здагадкі, што разам з хворымі дрэвамі на могілках брыгада лесарубаў зрэзала і цалкам здаровыя бярэзіны і стогадовыя дубы побач з аградамі. Мясцовыя жыхары турбуюцца, каб такія магчыма незаконныя вырубкі не засталіся незашважанымі мясцовымі ўладамі.

Спадзяемся, ўто такія факты магчымых незаконных дзеянняў дайдуць да кампетэнтных ворганаў, і "дравасекі" шмат разоў падумаюць, перш чым рубіць і выразаць дрэвы, якія не патрабуюць такой "заботы". Відаць, вялізныя штрафы за незаконную парубку не хвалююць тых, хто зрэзаў тыя дрэвы, пра гэта даведаемся троху пазней. І таксама цікавы лёс тых штрафаў, якія выплочваюць за незаконныя вырубкі, якую суму яны складаюць, куды яны ідуць, на якія патрэбы? Непразрыстыя буджэты выклікаюць шмат пытанняў у мясцовых жыхароў

А.Смаленскі

МЯДЗВЕДЗЬ ЛЕДЗЬ НЕ ЗАЛАМАЎ

Два выпіўшых сустрэліся мядзведзю: аднаго выпівона ён палізаў, а другога ледзь не заламаў.

42-гадовага Аляксеявыратаваў сусед, Зміцер. Пачуў крык, убачыў у акно, што мядзведзь ірве чалавека. Ірвануўся на вуліцу. Жонка спалохалася, спрабавала не пусціць, але Зміцер ўсё ж выбег. Як быў - без зброі. Нават ні сякеры, ні вілаў не паспеў схапіць. Крычаў, махалі рукамі, кідаў дровы, але мядзведзь не рэагаваў. На дапамогу Зміцеру выскачыў з хаты сын, кінуў у мядзведзя рондаль. Мядзведзь адчапіўся, стаў гуляць з рондалем. Скрываўленага Аляксея схапілі, зацягнулі ў дом. А мядзведзь пайшоў па дарозе.

-Вельмі злы сыходзіў. Паляўнічыя пазней паглядзелі на слядах, сказалі - такія сляды ў мядзведзя, калі ён раззлаваны, - кажа Аляксандр.

Аляксей ў бальніцы, у яго скусаныя рукі, спіна, бок. Калі ў вёскупрымчадзіся медыкі, не змаглі нават адразу вымераць мужчыну ціск - так ён крычаў і біўся ад болю.

Гэтая гісторыя адбылася ў ноч з 23 на 24 сакавіка ў вёсцы Пукшына Янавіцкага сельсавета. Мядзведзь панадзіўся туды з восені. Еў яблыкі, рапс, спустошыў пчальнік, палохаў грыбнікоў, блукаў вакол жывёлагадоўчага комплекса, шукаў нешта на памыйніцы, часам ўвязваўся за чалавекам. Але ні на каго да гэтага выпадку не нападаў, нават ні адна хатняя жывёліна ад яго не пацярпела.

-Цікавы нейкі мядзведзь, як быццам з заапарка збег або з цырка. Людзей зусім не баіцца, сабакі не баіцца, - здзіўляюцца вяскоўцы.

-Дзіўнага ў гэтым нічога няма, - лічыць паляўнічы Юры Горагляд. - Беларусь населенадаволішчыльна,мядзведзічаста бачаць людзей і тэхніку, прывыкаюць да іх. Гэтага мядзведзя мы ўжо некалькі разоў спрабавалі адпужваць шумам. У першы раз, калі ён калаціўся у кароўніку. Прыехалі ўчатырох, па следзе прайшлі, знайшлі мядзведзя ў яры. Наперад пайшоў егер з крыкамі «Міша, сыходзь!», а Мішу тыя крыкі да ліхтара. Крычалі ў паветры, ён адбег на пяць метраў. Ліхтарыкам пасвяціў - не сыходзіць. А потым адышоў за кусцікі і пачаў нас прыглушваць па яры. Гэта значыць, паляваць на нас!

Пасля таго, як мядзведзь напаў на Аляксея, правялі яшчэ адну аперацыю па адпужванні яго шумам. Нават машына МНС дапамагала - сірэнай гудзелі. Ці моцна мядзведзь спалохаўся і наколькі хопіць яму гэты спалоха, прадказаць складана. У мінулы раз шумавым прагонам адпудзіць яго ўдалося тыдні на два.

-Такія мядзведзі раней называліся «скацінніcі», - распавядае Юрый Горагляд. - Мядзведзь-шатун - гэта той, хто не залёг у спячку, яны вельмі агрэсіўныя. А скацінннік - той, хто гатовы паляваць на хатнюю жывёлу і на людзей. Такіх мядзведзёў заўсёды забівалі. Мяркуючы па ўсім, гэты мядзведзь уключыў вёску Пукшына ў свой паляўнічы маршрут. А калі мядзведзь хоць адзін раз напаў на чалавека, адчуў сваю сілу, ён абавязкова гэта паўторыць.

Адстрэліць мядзведзя, хай нават і «скацінніка», па законе нельга. Гэта жывёла чырванакніжная. Пакуль жа даяркі з Пукшына заявілі, што баяцца хадзіць на працу.

Дарэчы, Пукшына знаходзіцца на тэрыторыі Суражскага лясгаса. У падведамных яму лясах водзіцца, па падліках спецыялістаў, больш за трыццаць мядзведзяў. У мінулым годзе яны сталі даволі сур'ёзнай праблемай для жыхароў навакольных вёсак.

Наталля Партоліна

ПРАВАПАРАДАК

ЗАМЕЖНЫ КРЫМІНАЛЬНІК

«Даічы не парушаў аніякіх законаў і не зрабіў аніякага злачынства», — паўтарае маці Даічы Ёшыда, які знаходзіцца ў калёніі Віцьба-3 ў Віцебскім раёне. На гэтым тыдні ягоная сям'я прыляцела з Японіі на трохдзённае спатканьне.

Даічы Ёшыда — японскі мастак, які малюе ў стылі манга. У 2016 годзе ён быў запрошаны на фэстываль манга ў Адэсу. У Кіеве набыў у антыкварнай краме розныя часткі зброі да 1945 году выпуску, каб выкарыстоўваць іх у якасьці мадэляў для малюнкаў.

15 жніўня 2016 году Даічы Ёшыда вылецеў маршрутам з Кіева ў Токіо з транзытнымі перасадкамі ў аэрапортах Менск і Абу-Дабі. Ён сьцьвярджае, што служба бясьпекі ў аэрапорце Кіева праверыла і сфатаграфавала ўсе часткі зброі, якія знаходзіліся ў ягоным зарэгістраваным багажы, і дапусьціла яго на рэйс. У Менску Даічы Ёшыда быў затрыманы, а ў красавіку 2017-гаасуджаны на 4 гады 6 месяцаў зьняволеньня за незаконны правоз і перамяшчэньне праз дзяржаўную мяжу Рэспублікі Беларусь агнястрэльнай зброі. Даічы Ёшыда неаднаразова спрабаваў абскардзіць прысуд, настойваючы на сваёй невінаватасьці.

На спатканьне ў калёнію прыляцелі маці мастака Ёка Ёшыда і ягоны брат Сэйя Ёшыда.

«У нас былі раней кароткая спатканьні, але заўжды праз шкло, — неўзабаве пасьля таго, як яны выйшлі з калёніі. — Праз паўтара года я змагла да яго дакрануцца, абняць яго. Гэта не перадаць словамі».

«Мы ўсе ўтраіх абняліся, — кажа старэйшы брат Сэйя, які не бачыў брата 2 гады. — Мне было вельмі радасна. Да гэтага некалькі разоў чуў яго па тэлефоне. Я зьдзівіўся, што ў яго вельмі кароткая стрыжка. Цяпер ён выглядае зусім інакш».

Адвакат Даічы Ёшыда у лютым атрымаў зь Вярхоўнага суду адказ на сваю скаргу, у якой прасіў сярод іншага нанесьці адмяніць прысуд. Аднак Вярхоўны суд палічыў прысуд Даічы Ёшыда справядлівым.

«Вінаватасьць Даічы Ёшыда ў злачынствах, за якія ён асуджаны, устаноўленая», — гаворыцца ў дакумэнце Вярхоўнага суду. У адказе прадстаўнік Вярхоўнага суду таксама спасылаецца на паказаньні сьведак у працэсе, паводле якіх мусіць праводзіцца надгляд багажу ўсіх пасажыраў, якія перамяшчаюцца праз беларускія аэрапорты, у тым ліку транзытных. Гаворыцца таксама пра тое, што, паводле заканадаўства, транзытныя пасажыры зьяўляюцца асобамі, якія перасеклі мяжу Рэспублікі Беларусь.

(працяг на стар. 2)

ПРАВАПАРАДАК

(пачатак на стар. 1)

Сям'я Даічы ня раз зьвяртала ўвагу на стан ягонага псыхалягічнага і фізычнага здароўя. Паводле Ёка, цяпер ён выглядае някепска.

«Распавёў, што 1 сакавіка проста страціў прытомнасьць ад таго, што рэзка павысіўся ціск. Трапіў на бальнічны ложак. Недзе 10 дзён там прабыў. Сёньня пачуваецца добра».

Сям'я Даічы гаворыць, што адміністрацыя калёніі ставіцца да яго нармальна. Ён сам у добрых стасунках зь іншымі зьняволенымі.

«Даічы кажа толькі адно: я абсалютна невінаваты, хачу на волю. Цяпер ён зразумеў, што ўсё залежыць толькі ад ягоных паводзінаў. Ён стараецца паводзіць сябе так, каб была магчымасьць выйсьці ўмоўна-датэрмінова», — кажа сям'я.

Кніг у Даічы няма, але ёсьць некалькі тонкіх размоўнікаў руска-ангельска-японскіх размоўнікаў. Ён актыўна засвойвае расейскую мову. Пасьля таго, як гісторыя Даічы стала вядомая, Ёка атрымлівае словы падтрымкі ад людзей з многіх краінаў. У калёніі яна даведалася, што Даічы таксама прыходзяць лісты і паштоўкі, што стала для яго нечаканасьцю.

«Гэтыя лісты, гэтыя словы — вялікая падтрымка для мяне. Калі б толькі іх было яшчэ больш, я буду адказваць кожнаму», — перадаюць маці і брат словы Даічы з калёніі.

Сям'я Ёшыда не пакідае спадзеваў на вызваленьне і апраўданьне свайго сына Даічы. У канцы лютага яны зьвярнуліся да кіраўніка Беларусі Аляксандра Лукашэнкі зь лістом, у якім тлумачаць, што здарылася з Даічы, і просяць паспрыяць ягонаму вызваленьню. Ёка кажа, што адказаў з Адміністрацыі прэзыдэнта яна яшчэ не атрымлівала.

«Калі трэба было сыходзіць, нам было вельмі цяжка. І Даічы таксама», — кажа Ёка Ёшыда. — Ён паўтарае толькі адно: «Хутчэй бы адсюль выйсьці, хутчэй бы дахаты».

Аляксандра Дынько

КРЫМІНАЛ

НАШЛИ НАРКОТИКИ

22 марта в Тулово задержали безработного местного жителя, у которого обнаружили 40 грамм гашиша.

Мужчина был задержан по месту своего жительства сотрудниками отдела по наркоконтролю и противодействию торговле людьми Железнодорожного РОВД Витебска. У него нашли и изъяли 39,3 грамма гашиша, сообщает пресс-служба МВД. Стоимость такого объема наркотика оценивается в 2000 рублей.

В отношении безработного возбудили уголовное дело по части 2 статьи 328 УК — незаконные с целью сбыта хранение наркотических средств. Теперь ему грозит до 8 лет лишения свободы.

А.Адамов

ДАСЯГНЕННЕ

СВЕТЛО БУДЕТ ДАЖЕ НОЧЬЮ

Уличное освещение в Витебском районе больше не будут отключать на лето, решение об этом принял райисполком.

Решением №111 от 29 января Витебский райисполком изменил свое решение №69 «Об уличном освещении» и исключил из него пункт 3.1, предусматривающий отключение уличного освещения с 15 апреля по 1 октября. Об этом сообщается в ответе витебскому блогеру Алексею Андреянову из прокуратуры Витебского района.

— Прошло семь лет! И, «совершенно случайно», произошло совпадение — отменили отключение уличного освещения. Вопрос для меня был серьёзный. Заходил в несколько направлений: прокуратура, КГК, санстанция, — так блогер прокомментировал получение письма от прокурора.

Отмены отключения уличного освещения в марте 2017 года после жалобы в КГК добились жители Сенно и Богушевска. Тогда же госконтроль направил Витебскому облисполкому поручение обеспечить соблюдения государственных социальных стандартов в части освещения улиц другими районными и городскими исполнительными комитетами региона. Как видим, выполнение этого поручения началось практически через год.

Сяржук Серабро
ННВ

НАГЛЯД ЗА ДАРОГАЙ

ХТО НЕ ПРАЙШОЎ ТЭХАГЛЯД ТАГО СФОТКАЮЦЬ

Магчыма, у будучыні камеры фотафіксацыі ў Беларусі ў будучыні будуць працаваць бесперапынна. Зараз яны патрэбныя для таго, каб выяўляць парушальнікаў хуткаснага рэжыму. Змены дадуць магчымасць выяўляць вадзіцеляў, якія не прайшлі тэхагляд: прадпрыемства «Бяспечныя дарогі» цяпер працуе над тым, каб атрымліваць інфармацыю з баз дадзеных Дзяржтэхагляду.

Па планах, менавіта камеры фотафіксацыі будуць кантраляваць гэтае пытанне і адпраўляць па пошце штрафы.

Нязначна мадэрнізаваўшы гэтую сістэму, перавядучы яе ў бесперапынны рэжым, мы зможам выкарыстоўваць гэтую сістэму для многіх мэтаў, у тым ліку і для кантролю за выплатай добраахвотнага страхавання і кантролю за дарожным становішчам, - выказаўся дэпутат пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў нацыянальнага сходу Андрэй Рыбак. - Гэта нязначнае ўдасканаленне не патрабуе вялікіх грашовых сродкаў, а тыя дывідэнды, якія мы можам атрымаць і ў бяспецы, і пытанні кантролю, могуць быць вельмі значнымі.

Нагадаем, 10-га сакавіка ў Віцебску прайшло спецыяльнае мерапрыемства "Фільтр". Супрацоўнікі батальёна ДПС разам з інспектарамі ДАІ праверылі ўсе аўтамабілі, якія ў перыяд часу з 7.00 да 10.00 праязджалі па вуліцы Гагарына. Аказалася, што каля 10% вадзіцеляў не мелі талона аб праходжанні тэхагляду.

Вольга Віцебская
Віцебскі кур'ер

СВЯТКАВАННЕ

ВЫМНО ПРИМЕТ РАЙОННЫЕ «ДАЖЫНКІ-2018»

В Год малой родины слово «дажынкі» должно ассоциироваться не только с новым хлебным караваем, но и с преображением земли к празднику тружеников села, об этом заявил председатель районного Совета депутатов Виктор Дорожкин во время заседания штаба по подготовке и проведению его, подчеркнув, что все сделанное в агрогородке и прилегающих к нему населенных пунктах останется людям.

По словам Виктора Дорожкина, все работы должны проводиться планово. Отступление от графика сродни неисполнению мероприятий. Сейчас важно объединить силы всех заинтересованных служб, подрядных организаций.

Большая нагрузка лежит на жилищно-коммунальной и дорожной службах. Директор УП ЖКХ «Витрайкомхоз» Александр Пасовец рассказал о планах предприятия по проведению капитального и текущего ремонта жилфонда в агрогородке Вымно. Среди основных видов работ — ремонт кровли, балконов, фасадов, а также восстановление отмостки.

— Запланирован капитальный ремонт жилого дома № 19 по улице Угловского. В списке объектов по текущему следующие адреса: ул. Витебская, д. д. 4, 12, 14; ул. Южная, д. 1; ул. Угловского, д. д. 1, 3, 12, 14, 15, 17. Все работы будут произведены силами предприятия, — отметил Александр Пасовец.

Совместно с сельисполкомом коммунальщикам предстоит провести комплексное обустройство дворовых территорий (озеленение, санитарная очистка и уборка, удаление сорной растительности).

В планах мероприятий ДРСУ № 144 — текущий ремонт подъезда к д. Фокино через д. Большухи от автодороги Витебск — Сураж, переустройство (замена) автобусной остановки в аг. Вымно, ремонт площадок автобусных остановок, в том числе в д. Михайлово.

В наведении порядка в населенных пунктах активно и действенно предстоит проявить себя старейшинам деревень, депутатскому корпусу. Свой вклад в обновление улиц, домов должны внести также местные жители, члены садоводческих кооперативов, трудовые коллективы, в том числе и через проведение субботников.

— Чтобы увидеть плоды труда, красоту родного края, участия районных служб в благоустройстве и наведении порядка на земле недостаточно. Эти работы нужно проводить комплексно. Не только органы власти, но и все люди отвечают за то, что их окружает. Каждый должен понимать, что мы наводим порядок для себя и своих детей. Поддерживать чистоту возле своей усадьбы следует круглый год. Нужно повышать сознательность людей, — считает заместитель председателя райисполкома Алексей Героев.

Стало известно, что основные торжества фестиваля-ярмарки пройдут на открытой площадке на берегу озера. Культурно-развлекательная программа развернется на местном стадионе. Именно здесь будет обустроена сцена.

Начальник отдела образования, спорта и туризма райисполкома Ольга Рязанова не сомневается, что островком красоты предстанет перед ними местное учреждение образования. По детскому саду-средней школе запланирован частичный ремонт кровли. Будет продолжено благоустройство дворовой площадки, стадиона.

— Настоящим подарком не только труженикам села, но и всем жителям района станет открытие музея хлеба, — поделилась хорошей новостью Ольга Рязанова, отметив, что в местном учреждении образования уделяется большое внимание сохранению и возрождению духовного наследия.

Ольга Ивановна также видит в открытии музея хлеба и профориентационную направленность. По ее словам, важно, чтобы выпускники сельских школ получали профессии аграрного профиля, а после квалифицированными специалистами возвращались в родные места и создавали там семьи.

Про идею создания музея, к слову, первого подобного в области, директор Вымнянской детский сад–средней школы Татьяна Титова говорит так:

— Это дань уважения тем, благодаря кому каждый день на прилавках магазинов появляются свежеиспеченные буханки хлеба, тем, кто кропотливо возделывает зерновую ниву, самоотверженно трудится в сельском хозяйстве и горячо предан любимому делу.

Предстоит выполнить немалый объем работ по ряду объектов соцкультбыта.

Татьяна Диканова
"Жыццё Прыдзвіння"

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Ўзгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдэфануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

СТАГОДДЗЕ БНР

ОСТРОВ БЕЛО-КРАСНО-БЕЛЫХ ФЛАГОВ У ОПЕРЫ И ХАПУН…

Белорусские власти вынуждены давать некий простор национальной идее, но при этом боятся политической активности сознательных граждан... Сегодня в белорусской столице разворачивались две параллельных реальности — мирному торжественному празднованию столетия Белорусской Народной Республики у Большого театра предшествовал хапун на площади Якуба Коласа. А по большому счету хапун (и не только в Минске) начался загодя.

На разрешенные властями митинг и концерт — «Свята незалежнасці» на Троицкой горе, у оперного, собралось много людей (лидер движения «За Свободу» Юрась Губаревич оценил их число в двадцать тысяч). Запрещенное же шествие было подавлено в зародыше.

Да, по сравнению с разгоном прошлогоднего Дня Воли налицо некий прогресс. Но прогресс весьма условный. Власть остается такой же недемократичной, репрессивной. Вместе с тем, она вынуждена дозировать жесткость и приоткрывать какие-то клапаны в системе….

Сторонников марша зачистили

Как бы то ни было, легальный фестиваль у Большого театра власти даже биотуалетами обеспечили, освободили организаторов от оплаты ряда услуг. А вот с теми, кто, апеллируя к конституционному праву, призывал на неразрешенное шествие, церемониться не стали.

Силовики сработали так, чтобы шествие не состоялось в принципе. Превентивно задержали в Минске и регионах тех, кого определили как заводил, потенциальных бузотеров. И уже на самой площади Якуба Коласа сегодня около полудня упаковали в автозаки несколько десятков тех, кто пытался поднять флаги, плакаты, да и просто подозрительных с точки зрения ОМОНа субъектов (включая некоторых журналистов).

Вообще-то после прошлогоднего подавления «дармоедских» протестов белорусские власти закулисно пообещали нахмурившей брови Европе, что постараются более толерантно строить отношения с несогласной частью общества. И сегодня ОМОН на Якуба Коласа действовал хоть и энергично, однако без излишне брутальной картинки. Кандидатов на помещение в автозак брали под руки, но не волокли. Когда пишутся эти строки, приходят сообщения, что задержанных отпускают из милиции….

Власть боится политической активности

Со своей стороны, белорусское руководство понимает: чтобы «русский мир» не поглотил Беларусь, нужно укреплять национальный дух, патриотизм. Но при этом властям хотелось бы иметь послушный, управляемый, стопроцентно лояльный режиму патриотизм.

Однако попытки вывести такое явление в казенных пробирках оказались не слишком удачными — в итоге появляются только анемичные структуры вроде «Белой Руси» да БРСМ.

Неформальные же патриоты, стоящие на почве национальной идеи, в массе своей стоят и в оппозиции нынешнему политическому режиму. Их идеал — демократическая европейская Беларусь.

К слову, в этом плане видно огромное различие между Беларусью и Россией. Кремлю удается играть на великодержавных струнах, тамошние патриоты в массе своей поддерживают Путина и «Крымнаш». Беларусь — не империя, у нас патриот во многих случаях является и убежденным противником нынешней авторитарной власти.

И вот эту коллизию Лукашенко разрешить по большому счету не в силах. Потому его политика мягкой белорусизации и впредь будет непоследовательной, фрагментарной.

Власть немного расширяет границы той резервации, в которую сама же загнала «свядомых», но при этом жестко контролирует, кабы чего не вышло. Кроме всего прочего, Минск опасается раздражать Москву, которой мерещится здесь разгул национализма по украинскому сценарию.

Продвигать белорусскую идею всеми средствами

При этом не выглядят глубокомысленными критиками те, кто бросает камни в организаторов «Свята незалежнасці» за то, что они якобы на подтанцовке у власти. Оппозиции и активистам гражданского общества логично использовать даже скромные новые возможности для укрепления национального самосознания, продвижения белорусской идеи в массы.

Пока с этим большая проблема. Да, довольно большое число людей у оперного (и само получение этой площадки, что может стать традицией) — это успех. В центре столицы сегодня возник большой остров бело-красно-белых флагов, которыми можно было размахивать, не боясь попасть «на сутки». Это сильный позитив для белорусов, стоящих на почве национальной идеи.

Но вместе с тем очевидно, что столетие БНР стало событием лишь для относительно узкого слоя политизированной публики, критично настроенной по отношению к нынешней власти.

Масса белорусов равнодушна к дате и вообще слабо знает или вовсе не знает историю зарождения нашей государственности. Здесь — непаханое поле для культурно-просветительной работы, которую можно вести в легальных формах.

Однако никуда не денется главная внутриполитическая коллизия Беларуси, связанная с недемократичностью созданного первым президентом режима. Чтобы упрочить независимость, нужно строить общество свободных сознательных граждан. И до такой Беларуси еще ой как далеко. Что показал и нынешний контрастный День Воли.

Александр Класковский

АЗБУКА

ЧАМУ ЛУКАШЭНКА НЕ ЗМОГ ЗАПУСЦІЦЬ ЗАВОДЫ

Тэмпы росту ВУП у Беларусі сёння вышэй, чым у многіх прамыслова развітых краінах, аднак яны развіваюцца, а мы — не. Не ў каня атрымаўся корм. Нагадаю, у гэтым годзе, згодна з планамі ўрада, эканоміка павінна вырасці на 3,5%. Наколькі ж пры гэтым павялічыцца дзяржаўны доўг?

Тэлефаную студэнцкаму прыяцелю, які ўсё сваё свядомае жыццё прапрацаваў на Мінскім заводзе шматслойных друкаваных платаў (МЗШДП). Быў такі флагман саюзнага маштабу, што меў найноўшае французскае абсталяванне. Пра былыя поспехі МЗШДП нагадвае 9-павярховы адміністрацыйны корпус на вуліцы Прытыцкага ў Мінску.

Вытворчасць друкаваных платаў, паводле інфармацыі маёй інсайдарскай крыніцы, была спыненая ў лістападзе 2015 года. Маральна і фізічна састарэлае абсталяванне разабралі. Кампаненты, якія змяшчаюць золата, былі здадзеныя на перапрацоўку. Дакументацыя — знішчаная.

А што было рабіць, калі патрэба ў такіх вырабах у Беларусі істотна знізілася, а тую, што засталася, працей задавальняць за кошт кітайскага імпарту. Гэта на практыцы і робіцца.

Лёс МЗШДП — не выключэнне, а правіла. Ну як тут не пагадзіцца з нагутнай заявай адзінага палітыка (АП): «Так, „беларуская мадэль развіцця“, або „беларускі шлях развіцця“ аб'ектыўна існуе. Усё, што сёння мы маем у эканоміцы, у сацыяльнай і іншых сферах, вынік таго, што мы ўсе гэтыя гады ішлі сваім шляхам, мы жылі сваім розумам. Мы не слухалі „дактароў“ з Міжнароднага валютнага фонду, якія прапісвалі лекі, што больш небяспечныя за саму хваробу».

Дзяржава ў ролі галоўнага інвестара

Утым, што «беларуская мадэль» створаная сваім розумам, сумнявацца не даводзіцца. Але якое дачыненне яна мае да развіцця?

За развіццё не варта прымаць рост. Сярэднегадавы індэкс прыросту ВУП за тры пяцігодкі (1996–2010) у Беларусі склаў 7%, што не перашкодзіла МЗШДП і многім яго высокатэхналагічным таварышам па няшчасці дэградаваць (але гэта так, рэмарка, якой не варта надаваць асаблівага значэння).

Большасць прамыслова развітых краін 7-працэнтнаму тэмпу эканамічнага росту маглі б толькі пазайздросціць. Гледзячы на такую дынаміку, самы час было б казаць пра нараджэнне ў геаграфічным цэнтры Еўропы калі не новага эканамічнага «тыгра», дык, ва ўсялякім разе, новага эканамічнага «цуду». Дарэчы, асобныя аптымісты ад улады гэтым і займаліся.

Шкада толькі, што на працягу апошніх гадоў дадзеная нам у адчуваннях рэальнасць адмаўляецца прадстаўляць новыя падставы для аптымізму.

Крыху афіцыйнай статыстыкі. Калі ў 2000 годзе было выраблена 5,5 тысячы станкоў для апрацоўкі металаў, дык у 2017-м — 1,6 тысячы. Пік вытворчасці трактароў прыйшоўся на 2012 год — 71 тысяча. За наступныя пяць гадоў вытворчасць «жалезных коней» для сельскай і лясной гаспадаркі скарацілася амаль удвая — да 38,3 тысячы. І такая сітуацыя практычна ва ўсіх папулярных яшчэ ў савецкія гады прамысловых брэндаў.

Але чаму плюс змяніўся на мінус? На сваіх першых прэзідэнцкіх выбарах будучы АП перамог не ў апошнюю чаргу дзякуючы абяцанню «запусціць заводы». Для рэалізацыі абяцання дзяржава ўзяла на сябе ролю галоўнага інвестара, ад якой і сёння не адмаўляецца. Адкрыем прэс-рэліз, прысвечаны сакавіцкай справаздачы ўрада, Нацыянальнага банка, аблвыканкамаў і Мінскага гарвыканкама: «У гэтых мэтах (гаворка ідзе пра стварэнне новых прадпрыемстваў) наша небагатая дзяржава па крупінках збірае грошы і накіроўвае іх у інвестыцыйныя праекты».

Ці не з-за гэтых «крупінак» дзяржаўны доўг, згодна з інфармацыяй, агучанай АП, у 2017 годзе рос хутчэй, чым эканоміка? Канкрэтных лічбаў ён, на жаль, не прывёў, таму мне давялося шукаць інфармацыю на сайце Нацыянальнага банка. Прыводжу вынік свайго пошуку: «Дзяржаўны доўг РБ на 1 студзеня 2018 г. склаў 42,2 млрд. рублёў і павялічыўся ў параўнанні з пачаткам 2017

г. на 5,2 млрд. рублёў, або на 14,1%». Што тычыцца ВУП, то за мінулы год ён вырас на 2,4%. Такім чынам, тэмпы росту доўгу апынуліся ў 5,9 разы вышэй за тэмпы росту эканомікі!

Не ў каня атрымаўся корм. Нагадаю, у гэтым годзе, згодна з планамі ўрада, эканоміка павінна вырасці на 3,5%. Наколькі ж пры гэтым павялічыцца дзяржаўны доўг?

Ад перадавых галін да перадавых тэхналогій

У якасці каментара працытую вядомага расійскага эканаміста Уладзіміра Мау: «Цяпер тэхналагічны рывок нельга забяспечыць шляхам канцэнтрацыі сродкаў у руках дзяржавы. У індустрыяльную эпоху краіны, што паспяхова вырашалі задачы мадэрнізацыі, якая даганяе (Германія, Японія, СССР), вылучаліся падвышанай доляй бюджэту ў ВУП, калі параўноўваць з самымі развітымі краінамі. У апошнія ж паўстагоддзя ўсе паспяховыя прыклады скарачэння разрыву краінамі, якія даганяюць, — гэта выпадкі, калі бюджэтная нагрузка была ніжэйшай, чым у развітых краінах».

У чым галоўная асаблівасць сучаснасці? У хуткасці зменаў. Не паспеў пакупнік нарадавацца апошняй мадэлі iPhone — а яна ўжо састарэла. Хуткая змена тэхналогій робіць неэфектыўнымі вытворчасці, у якія трэба гадамі «па крупінках збіраць грошы» для інвеставання, а потым дзесяцігоддзямі чакаць, калі яны акупяцца.

Калі тэхналогіі мяняюцца некалькі разоў за адно пакаленне, праца ў рамках доўгатэрміновых стратэгій раўназначная кансервацыі адставання. У адрозненне ад індустрыяльнай

(працяг на стар. 4)

АЗБУКА

(пачатак на стар. №3)

эпохі, у постіндустрыяльную немагчыма вызначыць галіны, у якія дзяржава ўкладала б рэсурсы і атрымлівала пры гэтым станоўчы эфект.

Гэта ў СССР любілі разважаць пра перадавыя галіны (ракетабудаванне, электроніка ды інш.). Сёння мае сэнс абмяркоўваць перадавыя тэхналогіі. Яны могуць быць у любой галіне. Возьмем, да прыкладу, сельскую гаспадарку. У 2016 годзе нямецкі хімічны і фармацэўтычны гігант «Bayer» набыў найбуйнейшага ў свеце вытворцу генетычна мадыфікаваных прадуктаў «Monsanto» за 66 мільярдаў долараў, г.зн. па цане расійскага «Газпрома».

Новыя тэхналогіі ствараюць не проста новыя правілы гульні на рынку, але фармуюць новае палітычнае і сацыяльнае асяроддзе, якое складаецца з адносна аўтаномных і незалежных ад улады галін сацыяльнага жыцця (эканоміка, навука, культура, адукацыя, суд). Сувязь паміж імі ў эканамічна паспяховых краінах ажыццяўляецца праз добраахвотны абмен рэсурсамі, прававымі нормамі і маральнымі прынцыпамі.

Што тычыцца «беларускай мадэлі», якая жыве сваім розумам, дык, паводле ўласнага прызнання яе галоўнага архітэктара, ён з'яўляецца прыхільнікам таго, што «дзяржаве ёсць справа да ўсяго». Ні пра якую аўтаноміі пры гэтым не можа быць і гаворкі. Таму ў якасці адзінага ўмацавальніка выступае ўладная «вертыкаль». Гэты па-свойму стройны і дасканалы механізм здольны кіраваць (камандаваць) выключна ў «ручным» рэжыме. Толькі вось на развіццё ён працаваць не здольны.

«Гарызонт» супраць Panasonic

Прыхільнікі Сталіна — а такіх у Беларусі хапае — любяць разважаць пра эканамічны рывок, дасягнуты ва ўмовах разрухі, галечы і масавай непісьменнасці пад кіраўніцтвам «бацькі народаў». Рывок быў забяспечаны за кошт будаўніцтва ў гады даваенных пяцігодак тысяч перадавых для свайго часу прадпрыемстваў. Сёння ж, калі што і будуецца, дык выключна гандлёвыя цэнтры.

У 1939 годзе гарадское насельніцтва ў БССР складала 20,8% (79% — у 2016 годзе) і толькі 24 студэнты прыходзілася на 10 тысяч насельніцтва (471 студэнт у 2011 годзе), што, аднак, не перашкодзіла перад пачаткам Другой сусветнай вайны выпрабляць у рэспубліцы 10% металарэзных станкоў ад агульнасаюзнай вытворчасці.

Цікавая заканамернасць! Чым больш гарадскога насельніцтва і чым вышэйшы ўзровень адукацыі — тым больш праблем у станкабудаванні. Растлумачыць гэты парадокс толькі адной прычынай немагчыма, што не перашкаджае мне вылучыць галоўную. Сталінская эканоміка была надзейна абароненая ад знешняй канкурэнцыі, дый унутранай канкурэнцыі практычна не было. Таму на прадукцыю любога прадпрыемства, незалежна ад яе якасці, заўсёды быў павышаны попыт.

Людзям майго пакалення не трэба тлумачыць, што на побытавай мове ў СССР азначала слова «фірма». Для моладзі ж растлумачу, што так называлі любы прадмет шырспажыву, выраблены за мяжой. Да перабудовы людзі былі гатовыя з ночы займаць чэргі за італьянскімі ботамі, фінскімі гарнітурамі або французскай касметыкай. Пры гэтым канкрэтны вытворца ботаў значэння не меў, галоўнае, каб яны былі італьянскімі і ўжо таму — «фірмовымі».

А што мы маем сёння? Са 100 прададзеных у 2017 годзе тэлевізараў толькі 8 былі айчыннай вытворчасці. А колькі яшчэ тэлевізараў завезлі беларускія аматары шопінгу з Польшчы і Літвы?

Працаўнікам «Гарызонту» і «Віцязя» не пазайздросціш. Тое, што яшчэ ўчора праходзіла па катэгорыі абстрактнай «фірмы», сёння даступна ў выглядзе Sony, LG, Samsung, Panasonic. Што можна супрацьпаставіць гэтай дружнай кампаніі? Ну хіба што беларуска-расійскую праграму «Саюзны тэлевізар».

Сяргей Нікалюк
"Новы час"

СТАГОДДЗЕ БНР

ХТО І ЯК ПРЫДУМАЎ БЕЛАРУСКІ БЕЛ-ЧЫРВОНА-БЕЛЫ СЦЯГ

Мы добра ўяўляем, як выглядае нацыянальны сцяг: чырвоная паласа паміж дзвюма белымі. Але адзінкі ведаюць, хто яго аўтар. 100-годдзе БНР — добрая нагода ўзгадаць пра Клаўдзія Дуж-Душэўскага — чалавека, які падарыў нам бел-чырвона-белы сцяг. Тым больш што палітычны дзеяч, дыпламат, архітэктар, рэдактар, педагог — наш зямляк, родам з Глыбокага. Бел-чырвона-белы сцяг створаны нашым земляком...

Клаўдзій Дуж-Душэўскі нарадзіўся 27 сакавіка 1891 года ў мястэчку Глыбокае Дзісненскага ўезда Віленскай губерні. Бацька Сцяпан і маці Ева лічылі сябе «беларусамі польскай культуры». У сям'і было пяць дачок, таму нараджэнне хлопчыка стала доўгачаканай падзеяй. У Першую сусветную Клаўдзій не трапіў у царскую армію, бо быў адзіным сынам у бацькоў.

Бацька і дзядзька Клаўдзія зараблялі будаўніцтвам. Меў да яго вялікія здольнасці і сам хлопец.

«З юных гадоў я ўдзельнічаў у будаўніцтве, дапамагаў майстрам, чарціў, складаў сметы дамоў, касцёла, будаўніцтва шашы і невялікіх мастоў. З'яўляючыся вучнем старэйшых класаў, я ўжо кіраваў невялікімі будаўнічымі працамі і па ўказаннях бацькі складаў праекты», — узгадваў Дуж-Душэўскі.

Вучыўся, працаваў, кіраваў «беларускім абуджэннем»

Хлопец вырашыў, што хоча стаць архітэктарам. Паступіў у рэальнае вучылішча ў Вільні, дзе паглыблена вывучаў прыродазнаўчыя і фізіка-матэматычныя навукі.

У 1910 годзе ў адной з віленскіх кнігарань Дуж-Душэўскі сустрэўся з беларускімі дзеячамі Вацлавам Ластоўскім і Антонам Луцкевічам. Знаёмства стала лёсавызначальным. «Я хутка зразумеў, што я не паляк, і адразу далучыўся да руху беларускага абуджэння», — успамінаў будучы стваральнік нацыянальнага сцяга.

Праз два гады Клаўдзій паступіў у Пецярбургскі горны інстытут. Пачаў працаваць яшчэ студэнтам: на заводах, у шахце, нават у Сібіры — на гідратэхнічным аб'екце. А ў вольны ад вучобы час удзельнічаў у беларускім нацыянальным руху. У 1918-м чалавек з такім светапоглядам, канешне ж, удзельнічаў у падрыхтоўцы і абвяшчэнні Беларускай Народнай Рэспублікі.

Як нарадзіўся сцяг

Калі з'явіўся бел-чырвона-белы сцяг, на жаль, дакладна невядома: Дуж-Душэўскі не пакінуў нам даты зацверджання свайго эскіза. Не засталіся ў гісторыі і прозвішчы людзей, якія прымалі яго працу.

Вядома адно: эскіз сцяга Дуж-Душэўскі стварыў, вывучыўшы беларускія арнаменты і колеры народных строяў. Працаваць ён пачаў пасля таго, як да яго ў Пецярбургу звярнуліся суайчыннікі з просьбай ліквідаваць прабел — у беларусаў ёсць герб «Пагоня», але няма свайго сцяга.

Ва ўспамінах за 1934 год Дуж-Душэўскі адзначаў, што эскізаў было некалькі: «Цікава адзначыць, што беларусы ўважалі сваім дзяржаўным сцягам той, што і літоўцы, гэта значыць белую „Пагоню" на чырвоным полі, але нацыянальнага сцяга не было. Мне давялося зрабіць некалькі праектаў нацыянальнага сцяга, і адзін з іх быў прыняты: менавіта бел-чырвона-белы. Ад таго часу гэты сцяг і лічыцца за беларускі».

Першая дакументальная згадка пра з'яўленне бел-чырвона-белага сцяга адносіцца да вясны 1917 года — ён залунаў не ў нас, а зноў-такі ў Пецярбургу — на будынку Беларускага таварыства дапамогі пацярпелым ад вайны. Дуж-Душэўскі працаваў там у 1916–1918 гадах.

«Сьцяг Беларусі затрапятаў у падбітай сталіцы зруйнаванае імпэрыі. Неўзабаве Сьцяг рушыў у Беларусь. 12 сакавіка ў Менску адбылося масавае сьвята — нацыянальны Дзень беларускага значка. У гэты дзень бел-чырвона-белыя значкі, кукарды й сьцяжкі можна было пабачыць паўсюль на вуліцах. Сьцягі, пашытыя паводле эскіза Дуж-Душэўскага, былі разасланыя ў мясцовыя арганізацыі. Радаслаў Астроўскі (беларускі палітычны дзеяч. — Заўвага TUT.BY) сьведчыў, што ён сам атрымаў Сьцяг у траўні 17-га ў Слуцку, дзе ў той час працаваў. На тым Сьцягу было вышыта золатам: „Няхай жыве вольная Беларусь". У сьнежні 1917 году ў Менску падчас Усебеларускага зьезду бел-чырвона-белы сьцяг ужо адзінадушна ўважаўся за нацыянальны сымбаль Беларусі…» — адзначае Сяргей Харэўскі ў артыкуле для «Нашай нівы».

Бел-чырвона-белы штандар стаў сімвалам свабоды і нацыянальнага адраджэння.

…У 1952-м Дуж-Дужэўскага абвінавацілі ў нацыяналізме і антысавецкай дзейнасці. Вільнюскі абласны суд вынес прысуд 61-гадоваму «активному белорусскому националисту» Дуж-Душэўскаму — 25 гадоў лагера, канфіскацыя ўсёй маёмасці і пазбаўленне правоў на 5 гадоў.

Выйшаў на волю Дуж-Душэўскі раней, праз 3 гады: з-за моцнай хваробы, але без адмены прысуду. Памёр 25 лютага 1959 года. Пахаваны на могілках Пятрашунай у Каўнасе.

Памятную дошку ў Глыбокім адкрывалі… двойчы

У 2012 годзе ў Глыбокім на прыватным доме № 22 на вуліцы Горкага з'явілася мемарыяльная дошка, прысвечаная Клаўдзію Дуж-Душэўскаму. На ёй — партрэт дзеяча. Дом, дзе ён нарадзіўся ў 1891 годзе, не захаваўся, але стаяў побач з гэтым будынкам.

Дом № 22 на вуліцы Горкага належыць глыбачаніну Раймонду Салодкаму. Ён не сваяк Дуж-Душэўскіх, аднак пагадзіўся, каб на сцяне ягонага жытла з'явілася дошка ў гонар стваральніка бел-чырвона-белага сцяга.

Дарэчы, шыльду ўсталявалі з другой спробы. Упершыню па ініцыятыве мясцовых актывістаў яна з'явілася на доме № 22 напярэдадні Дня Волі ў 2008-м. Аднак праз два дні пасля адкрыцця дошку знялі па загадзе ўладаў.

Праз чатыры гады дошку адкрылі на тым жа самым месцы — ужо са згоды райвыканкама.

Таццяна Матвеева
TUT.BY

ТАКОЕ ЖЫЦЦЁ

НА СТАРШЫНЮ, ЯКАЯ САМА АПЛАЧВАЛА ШТРАФЫ, ЗАВЯЛІ СПРАВУ

«Шкада было людзей» — старшыня сельвыканкама растлумачыла, чаму складала пратаколы на вяскоўцаў і сама плаціла штрафы

Вольга Дадыкіна, старшыня Мушынскага сельскага выканкама, што ў Амсціслаўскім раёне, на пасадзе ўжо каля 10 гадоў. Пакуль што яна працягвае працу. Але нядаўна на жанчыну завялі крымінальную справу, ёй пагражае ад 3 да 10 гадоў зняволення. Дадыкіну вінавацяць у тым, што ў 2015 і 2016 гадах яна складала на вяскоўцаў адміністратыўныя пратаколы, якія пасля сама ж і аплачвала.

Як паведамляе Камітэт дзяржкантролю, Дадыкіна рабіла гэта, «каб стварыць бачнасць актыўнай працы па добраўпарадкаванні населеных пунктаў». Бо інакш яе саму маглі б прыцягнуць да адказнасці за бяздзейнасць.

Вольга Яўгеньеўна растлумачыла «Нашай Ніве» падрабязнасці абсурднай гісторыі.

«Усе пратаколы я складала за смецце, побытавыя адкіды, якія ляжаць на ўчастках, ля хат...

2015–2016 гады былі вельмі напружанымі. Прыязджалі шмат разоў санстанцыі, правяралі. З нас патрабавалі штотыдзень: што з пратаколамі, колькі за тыдзень? Прыходзілася складаць.

Кожны квартал мы давалі справаздачы ў Магілёў, колькі складзена адміністратыўных пратаколаў за побытавае смецце. Такі перыяд быў.

Але пратаколы складаліся не таемна. Прыязджалі санстанцыя і „экалогія", рабілі заўвагі. Пасля я складала пратакол і паведамляла чалавеку, што зрабіла, давала яму прадпісанне. Пасля прыязджалі і правяралі — прыбралі яны ці не. Часам прыходзілася нам самім нават прыбіраць!» — распавядае Дадыкіна.

«Ды і сама я плаціла. „Экалогія" на мяне складала пратаколы за смецце. Я плаціла па 30 базавых, — узгадвае яна. —

Але вяскоўцам я пісала мінімальныя сумы штрафаў — 0,1 базавую. Тады былі мізэрныя заробкі і выпісваць па максімуму, ведаеце... Шкада было людзей. Плаціць ім усё роўна не было чым.

Гэта рабілася не для таго, каб кагосьці пакараць... Хаця пакараць, можа, і варта было. На тых, на каго складаліся пратаколы, было за што складаць. Гэта не тое, што вось, мне захацелася і я склала...

Часам аплачвала штрафы сама. Бо калі штраф не аплачаны ў пэўны тэрмін, справа ідзе ў суд. Таму я і плаціла, каб на людзей у суд не падавалі.

Некаторыя вярнулі грошы пасля. Некаторыя — не».

"Наша Ніва"

Заснавальнік і рэдактар:
Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5,
Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 29.03.2018 у 17.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.